

INFORMACJA NA TEMAT KONTROLI RYNKU WYROBÓW BUDOWLANYCH W 2007 R.

Podstawa prawna

Podstawę prawną do sprawowania nadzoru nad rynkiem wyrobów budowlanych, w tym prowadzenia kontroli wyrobów, tworzą dwie ustawy (*wraz z rozporządzeniami wykonawczymi*):

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *wyrobach budowlanych* (Dz. U. Nr 92, poz. 881),
- ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o *systemie oceny zgodności* (Dz. U. z 2004 r., Nr 204, poz. 2087, z późn. zm.).

Zgodnie z ww. przepisami system kontroli wyrobów budowlanych tworzą:

- organy nadzoru budowlanego, które prowadzą kontrole wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu oraz postępowania administracyjne w tym zakresie, tj.:
 - Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego,
 - 16 wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego
- oraz, w zakresie wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu w systemie europejskim, z oznakowaniem CE – Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej Prezesem UOKiK), jako organ monitorujący funkcjonowanie systemu kontroli wyrobów podlegających dyrektywom nowego podejścia.

Informacja o Planie kontroli na 2007 r.

Plan kontroli wyrobów budowlanych na 2007 rok przewidywał:

- dokonanie **1 170 planowych kontroli u podmiotów**, w tym: 252 u producentów oraz 918 u sprzedawców,
- skontrolowanie **3 510 wyrobów budowlanych**, w tym: 891 wyrobów oznakowanych CE,
- objęcie zakresem kontroli:
 - oznakowania wszystkich kontrolowanych wyrobów (tj. 3510 wyrobów),
 - kontrolę dokumentacji/dokumentów 891 wyrobów,
 - badania wyrobu - według potrzeb.

Przyjęto, że kontrole planowe będą stanowiły ok. 70 % łącznej liczby kontroli wynikającej z potencjału kontrolnego organu, pozostałe 30 % przeznaczono na zrealizowanie kontroli pozaplanowych (tzw. doraźnych). Założono, że udział wyrobów budowlanych oznakowanych CE, w ogólnej liczbie zaplanowanych kontroli wyrobów, będzie wynosił 25%.

Jako priorytety do kontroli zostały wskazane następujące grupy wyrobów: wyroby prefabrykowane z betonu, stolarka okienna i drzwiowa,

wyroby do izolacji cieplnej, kominy i przewody kominowe, wyroby gipsowe, urządzenia sanitarne, wyroby drewnopochodne, cement, wapna budowlane i spoiwa hydrauliczne oraz domieszki i dodatki do betonu, zaprawy i zaczynu, wyroby do wznoszenia murów, w tym produkowane fabrycznie zaprawy (murarskie i tynkarskie), wyroby do kanalizacji, wyroby podłogowe i posadzkowe, wyroby do wykańczania ścian wewnętrznych, zewnętrznych i sufitów, wyroby do pokryć dachowych, kleje budowlane, urządzenia grzewcze.

Wykonanie planu kontroli w 2007 r.

W roku 2007 przeprowadzono **1761 kontroli** wyrobów budowlanych, w tym:

- 561 u producentów,
- 1189 u sprzedawców,
- 11 u podmiotów określonych jako „inny”.

68% przeprowadzonych kontroli stanowiły kontrole planowe (1194 kontrole), 32 % - kontrole doraźne (567 kontroli).

Skontrolowano **4578 wyrobów budowlanych**, w tym:

- 1046 u producentów,
- 3527 u sprzedawców.

Przeprowadzono 1194 kontrole planowe (przekroczono liczbę 1170 kontroli ujętych w planie kontroli o 2%). Również ogólna liczba przeprowadzonych kontroli (1761) była większa od ilości kontroli przewidzianych do realizacji (1671).

Kontrolami planowymi objęto 3757 wyrobów budowlanych (na 3510 wyrobów ogółem ujętych w planie kontroli), w tym 1356 wyrobów oznakowanych CE lub CE i jednocześnie znakiem budowlanym (na 891 ujętych w planie). Plan kontroli zrealizowano zatem odpowiednio w 107% i 152 %.

Z ogólnej liczby 4578 skontrolowanych wyrobów budowlanych:

- 1591 stanowiły wyroby oznakowane CE lub CE i jednocześnie znakiem budowlanym,
- 2966 wyrobów podlegało oznakowaniu znakiem budowlanym,
- 21 stanowiło wyroby przeznaczone do jednostkowego zastosowania.

Udział skontrolowanych wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu w systemie europejskim (z oznakowaniem CE) stanowił 34 % ogólnej liczby skontrolowanych wyrobów i był wyższy niż założony w planie kontroli, co związane było ze wzrostem występowania takich wyrobów na rynku.

(Wykresy 1 i 2)

Struktura zrealizowanych kontroli doraźnych

Na **567 kontroli doraźnych** składały się:

- rekontrole (343 kontrole, tj. 60% kontroli doraźnych),
- kontrole określone jako inne, tj. głównie w związku z informacjami o nieprawidłowościach występujących na rynku (92 kontrole, tj. 16% kontroli doraźnych),
- kontrole dokonane na wezwanie GINB (81, tj. 14% kontroli doraźnych),
- obowiązkowe kontrole, o których mowa w art. 30 ust. 4 ustawy o wyrobach budowlanych (37, tj. 7% kontroli doraźnych),
- na skutek przekazania informacji o nieprawidłowościach ustalonych w wyniku kontroli przeprowadzonych z up. GINB (14, tj. 2% kontroli).

Nie prowadzono kontroli na wniosek Prezesa UOKiK.

(Wykres 1)

Stwierdzone nieprawidłowości

Na 4578 wyrobów budowlanych skontrolowanych w roku 2007, różnego typu **nieprawidłowości i uchybienia stwierdzono u 1505 wyrobów**, tj. u 33% wszystkich wyrobów objętych kontrolami.

Zastrzeżenia organów nadzoru budowlanego dotyczyły:

- 1 246 wyrobów podlegających oznakowaniu znakiem budowlanym na 2 966 skontrolowanych (42 %),
- 255 wyrobów oznakowanych CE na 1 591 skontrolowanych (16 %),
- 4 wyrobów przeznaczonych do jednostkowego zastosowania na 21 skontrolowanych wyrobów (19 %).

Na 4447 kontroli w zakresie oznakowania, nieprawidłowości stwierdzono u 1399 wyrobów (31 %). Dotyczyły one:

- braku wymaganego oznakowania (501),
- nielegalnego oznakowania (94),
- niewłaściwego oznakowania, np. wzór, sposób umieszczenia znaku (89),
- braku dołączenia wymaganej informacji do wyrobu (364),
- niewłaściwej, niepełnej informacji dołączonej do wyrobu, np. błędna, niekompletna informacja (974).

Kontrolami dokumentów/dokumentacji objęto 1241 wyrobów. Stwierdzone nieprawidłowości u 346 wyrobów (28%) dotyczyły:

- braku deklaracji zgodności (208),
- niewłaściwej deklaracji zgodności, niezgodnej ze wzorem itp. (303),
- braku specyfikacji technicznej lub wskazanie niewłaściwej, nieważnej specyfikacji technicznej (361),
- niedokonania właściwej oceny zgodności (260),
- braku wymaganego certyfikatu zgodności (22),
- braku wymaganego certyfikatu zakładowej kontroli produkcji (34),
- nieprawidłowości dotyczących dokumentacji wyrobu (129).

Wykonano badania 10 wyrobów, 5 z nich nie posiadało deklarowanych właściwości użytkowych.

(Wykres 3).

W toku prowadzonych kontroli wydano **276 postanowień**:

- 272 postanowienia dotyczące zabezpieczenia dowodów (głównie w postaci wyrobów budowlanych) na czas niezbędny do realizacji zadań kontroli,
- 4 postanowienia dotyczące ustalenia opłaty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań, którą producent zobowiązany był uiścić w związku z wykazaniem przez przeprowadzone badania, że wyrób nie spełnia wymagań ustawy.

Istotną część stwierdzonych nieprawidłowości producenci lub ich upoważnieni przedstawiciele usunęli dobrowolnie podczas trwania kontroli lub w krótkim okresie czasu po jej zakończeniu, przed wszczęciem postępowania administracyjnego.

Działalność orzecznicza organów nadzoru budowlanego

W 2007 roku w wyniku wszczętych 1106 postępowań administracyjnych, wojewódzcy inspektorzy nadzoru budowlanego, wydali ogółem **1 308 orzeczeń administracyjnych**, z których 152 (12 %) dotyczyło wyrobów oznakowanych CE, 825 (63 %) wyrobów oznakowanych znakiem budowlanym, a 331 (25 %) wyrobów budowlanych nieoznakowanych, w tym między innymi:

- 401 decyzji nakazowych i zakazowych, w tym:
 - 246 decyzji o zakazie dalszego przekazywania albo wprowadzania do obrotu i nakazujących jednocześnie usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości,
 - 2 decyzje dotyczące ograniczenia dalszego przekazywania,
 - 153 najbardziej restrykcyjne decyzje (*skutkujące wpisem do KWZWB lub do rejestru wyrobów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami*),
- 788 decyzji o umorzeniu postępowania administracyjnego.

(Wykres 4)

Do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego w 2007 roku wpłynęło 56 odwołań od decyzji wydanych przez wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego w sprawach dotyczących wyrobów budowlanych oraz 9 wniosków o wstrzymanie natychmiastowej wykonalności decyzji.

W okresie tym ogółem wydano, z upoważnienia GINB, **63 rozstrzygnięcia** (51 decyzji oraz 12 postanowień), w tym:

- 33 decyzje uchylające zaskarżone decyzje i przekazujące sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji,
- 11 decyzji utrzymujących zaskarżone decyzje w mocy,
- 7 decyzji, którymi uchylono zaskarżone decyzje w całości albo w części i w tym zakresie orzeczono co do istoty sprawy bądź uchylono i umorzono postępowanie pierwszej instancji),

W roku 2007 wpłynęły 2 skargi na rozstrzygnięcia GINB, które następnie zostały oddalone wyrokami Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Krajowy Wykaz Zakwestionowanych Wyrobów Budowlanych

W KWZWB gromadzone są dane i informacje dotyczące wyrobów budowlanych, podlegających oznakowaniu znakiem budowlanym, niezgodnych z wymaganiami określonymi w ustawie.

Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego dokonuje wpisu do KWZWB w przypadku wydania przez właściwy organ wojewódzki jednej z czterech rodzajów decyzji administracyjnych, wymienionych w art. 15 ust. 2 ustawy (*wydanych na podstawie art. 30 ust. 1 pkt 2, art. 30 ust. 2, art. 31 ust. 1 pkt 2 albo art. 31 ust. 2 ustawy*) – tj. nakaz wycofania z obrotu wyrobu budowlanego albo jego określonej partii, ewentualnie zakaz obrotu określoną partią wyrobu.

Usunięcie wpisu z KWZWB następuje, jeżeli producent udowodni, że wycofał z obrotu wszystkie egzemplarze zakwestionowanego wyrobu budowlanego lub, że niezgodności wyrobu z wymaganiami ustawy zostały usunięte – nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym decyzja stanowiąca podstawę dokonania wpisu stała się ostateczna. Wpis jest usuwany na wniosek właściwego wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego lub z urzędu.

W 2007 roku wydano **133 decyzje skutkujące wpisem do KWZWB**, dotyczące wyrobów podlegających oznakowaniu znakiem budowlanym, w tym:

- 41 wydano w wyniku kontroli u producentów,
- 92 wydano w wyniku kontroli u sprzedawców.

W stosunku do niektórych podmiotów wydano więcej niż jedną decyzję, jak również niektóre decyzje dotyczyły więcej niż jednego wyrobu.

W okresie tym w **KWZWB zamieszczono 191 wpisów** dotyczących wyrobów budowlanych, podlegających oznakowaniu znakiem budowlanym, a usunięto **119 wpisów** (w latach 2004 – 2006 dokonano 240 wpisów).

Na koniec 2007 roku Wykaz zawierał **226 wpisów** zakwestionowanych wyrobów budowlanych.

Podsumowanie

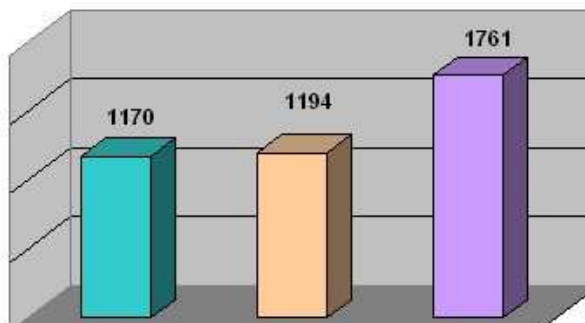
- Plan kontroli na rok 2007 roku został wykonany. Dotyczy to zarówno liczby przeprowadzonych kontroli, proporcji kontroli producentów i sprzedawców, jak i liczby skontrolowanych wyrobów budowlanych.
- W rezultacie działań kontrolnych wzrosła liczba wyrobów budowlanych, podlegających oznakowaniu znakiem budowlanym, umieszczonych w Krajowym Wykazie Zakwestionowanych Wyrobów Budowlanych.

*Opracowanie:
Departament Wyrobów Budowlanych*

Wykres 1. Kontrole rynku wyrobów budowlanych w roku 2007

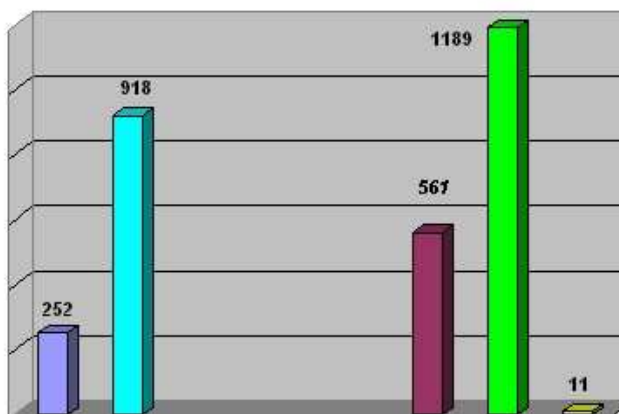
Kontrole u podmiotów

planowane kontrole u podmiotów	1170
wykonanie kontroli planowych	1194
wykonane kontrole u podmiotów ogółem	1761

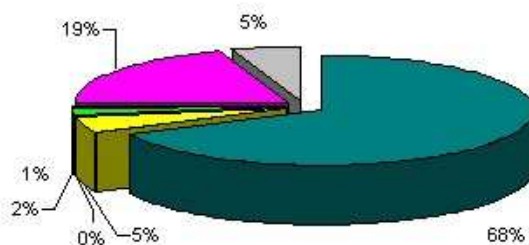
planowane kontrole:	
u producentów	252
u sprzedawców	918

wykonane kontrole ogółem:	
u producentów	561
u sprzedawców	1189
u innych podmiotów	11

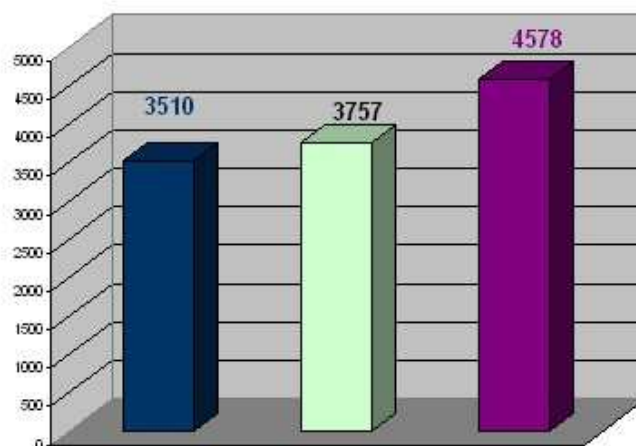
Struktura kontroli z uwagi na przyczynę ich przeprowadzenia

planowe	1194	68%
dorażne	567	32%
w tym:		
na wezwanie GINB	81	
na wniosek UOKiK	0	
na podstawie art. 30 ust. 4	37	
na skutek inf. o nieprawidłowościach wynikających z kontroli GINB	14	
rekontrole	343	
inne	92	

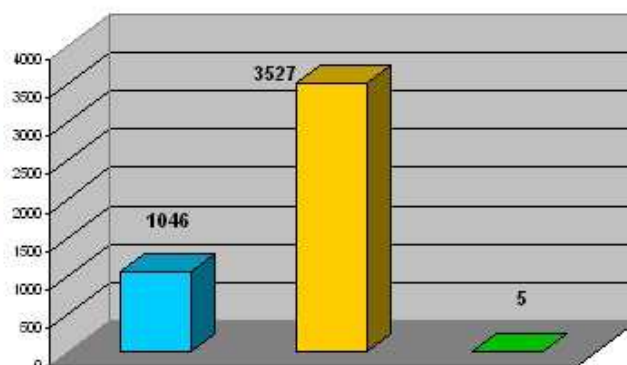
Wykres 2. Skontrolowane wyroby budowlane w roku 2007

planowane wyroby do skontrolowania	3510
skontrolowane wyroby budowlane w toku kontroli planowych	3757
skontrolowane wyroby budowlane ogółem	4578

Skontrolowane wyroby:

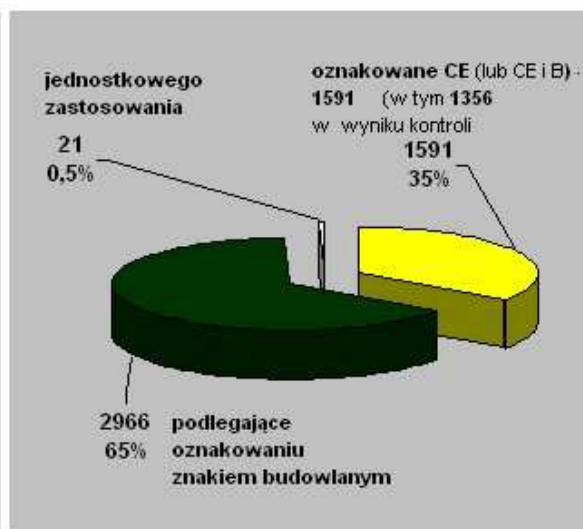
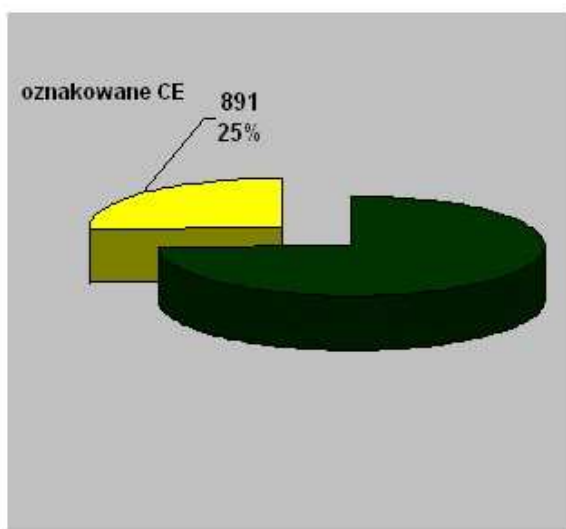
u producenta	1046
u sprzedawcy	3527
u innego podmiotu	5

Skontrolowane wyroby wg systemu wprowadzenia wyrobów do obrotu

planowane: ogółem 3510

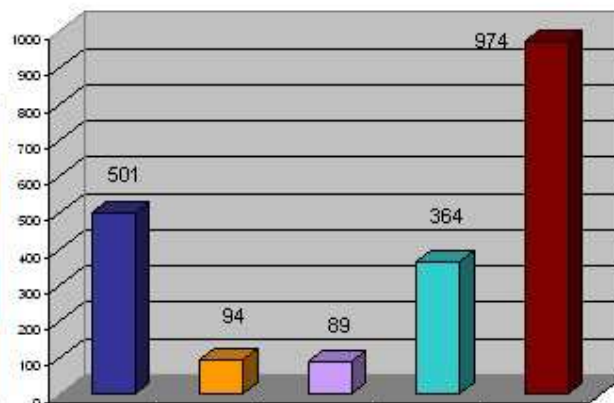
wykonane: ogółem 4578

Wykres 3. Nieprawidłowości dotyczące wyrobów budowlanych stwierdzone w trakcie kontroli prowadzonych w 2007 roku

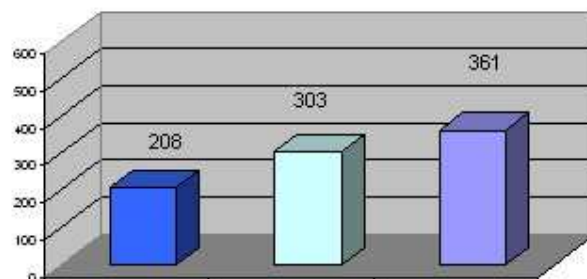
I grupa nieprawidłowości

brak wymaganego oznakowania wyrobu	501
nielegalne oznakowanie wyrobu	94
niewłaściwe oznakowanie wyrobu	89
brak obowiązkowej informacji dołączonej do wyrobu	364
niewłaściwa, niepełna obowiązkowa informacja dołączona do wyrobu	974

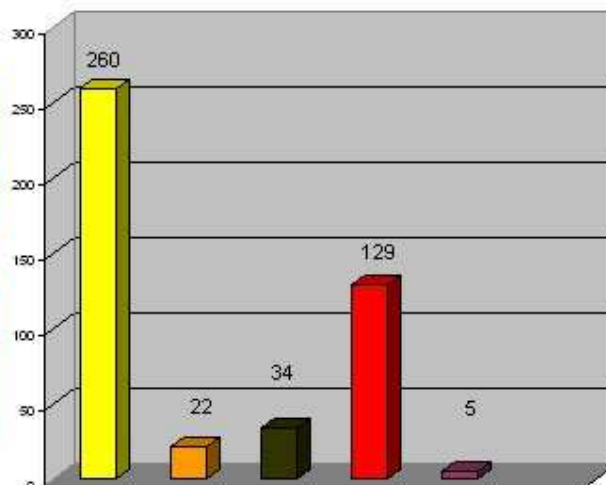
II grupa nieprawidłowości

brak deklaracji zgodności producenta	208
nieprawidłowa deklaracja zgodności	303
brak specyfikacji technicznej lub wskazanie niewłaściwej, nieważnej specyfikacji technicznej	361

III grupa nieprawidłowości

niedokonanie właściwej oceny zgodności wyrobu	260
brak wymaganego certyfikatu zgodności wyrobu	22
brak wymaganego certyfikatu zakł. kontroli prod.	34
nieprawidłowości dotyczące dokumentacja technicznej wyrobu	129
nieprawidł. wynikające z przeprowadzonych badań wyrobu	5

inne nieprawidłowości wyżej nie wymienione	166
--	-----

Wykres 4. Działania pokontrolne - wszczęte w roku 2007 postępowania administracyjne i wydane w ich toku decyzje oraz postanowienia

